

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

„Arată orbului Brăila.”

I.

Oonorabilul corespondent C. al acestui ziar și-a luat în Nr.ii 119 și 120 osteneala a capacita pe șovinistii din Cluj și consorții lor — că cauza nemulțămirei românilor din Transilvania față de soarta lor politică de astăzi sînt numeroasele legi aduse anume spre apăsarea lor, plus și mai esagerata executare a acelor în direcțiunea aceasta.

Corespondentul C. are tot dreptul susținînd, că dacă am sta să înșirăm toate datele, câte ne stau la dispozițiune în meritul acesta, am putea umple folianți voluminoși.

Dar are tot dreptul și într-aceea, ce ne lasă să cetim între șire, că: toate acestea ar fi în zadar, pentru că pe nefericiții compatrioți ai noștri, orbiți cu totul de idea fixă de a face din noi în câte-va decenii maghiari niaoși, nu-i vom putea capacita despre aceea, că aflându-ne în opozițiune cu programa politică a rasei maghiare, nu putem fi timbrați de inimizii ai patriei.

Cu toate acestea credem, că cel puțin față de publicul nepreocupat trebuie să justificăm ceva mai detaliat atitudinea noastră față de gravele imputări de nepatriotism și de neobservare a legilor, ce ni se făcure în timpul mai recent.

Programa șovinistilor e cunoscută. Ei înșiși nu o mai păstrează secret. Ea conține două maxime: a stoarce pe român materialmente de tot sucul de viață, a face din inteligenți, orășeni și țărani tot țatâția proletari, spre a strivi generațiunea prezentă; și a împedeca pe român în ori-ce dezvoltare intelectuală și culturală, spre a ruina de acum generațiunea viitoare.

Ce a făcut până acum șovinistii pentru rezolvirea problemei prime, a indigitat corespondentele C. de ajuns. Cele puse la cale pentru rezolvirea problemei a doua ne permitem a le specifica ceva mai detaliat. Nu facem aceasta pentru de a capacita pe șovinistii din Cluj și alte părți. Scim că aceasta e imposibil; ei nu vreau să înțeleagă. Voim să lîniscim conștiința acelor frați ai noștri, cari nepetrundînd mai afund în trista realitate a lucrurilor, pot fi duși în ispită a crede, că nemulțămirea noastră își are fântâna în pretensiuni nejuste, esagerate, contrarie legilor și interesului patriei — bine priceput.

Ne vom ocupa de cestiunea culturală din patria noastră.

Și pe terenul acesteia trebuie să facem deosebire între fazele vieții noastre constituționale din ultimele două decenii. Și aici formează acestea două decenii, două perioade, cari difer foarte esențial unul de altul. Periodul prim — anii dela 1868 — 1874 — l'am putea numi era Deakiană, când în fruntea națiunii maghiare sta „înțeleptul patriei” Francisc Deák, care propoveduia conaționalilor săi: frățietate sinceră cu națiunile conlocuitoare, loiala respectare și cruțare a drepturilor și intereselor sacrosancte ale acestora. Alături cu Francisc Deák conducea destinul cultural al patriei înțeleptul br. Eötvös, care scrisese pre drapelul său: Cultură adevărată! provină ea de ori-și unde. Periodul al doilea — fiind „nomina odiosa” — îl vom distinge numai după timp: era nouă, dela 1875 încoace. Caracteristica lui zace în devisa, carea astăzi se exprimă în toate foile maghiare: Zdrobirea naționalităților; apoi în doctrinele speciale propagate tot de acelea foi, d. e.: „Românii sînt „un element distrugătoriu pentru statul maghiar „și sînt periculoși, pentru că sînt numeroși, așa „dară, în contra acestui element sînt justificate „ori-ce măsuri, cari tot odată sînt folositoare pentru elementul maghiar”, aceste le-a propoveduit lumii chiar și ministrul de astăzi, br. Kemény. În special pe terenul cultural era nouă a scris pe drapelul său: Cultura nu e scop; ea e mijloc — spre surgurarea naționalităților. „Politica mea este, ca țeara să fie bogată, cultă și maghiară. Ca să putem ajunge cele două dintâiu, e neapărat de lipsă a promova cea din urmă cu ori ce mijloace legale, căci fără aceasta nu ne putem închipui statul nostru independent și liber” cuvintele dlui Trefort, când cu alegerea sa de civis trenciensis.

Principiile și doctrinele ambelor perioade se oglindesc fidel în legislațiunile acestora, și nimic nu poate precisa mai chiar situațiunea, în care ne vedem împinși prin acele (principii și doctrine) decât „măsurile justificate”, ce s'au luat spre „zdrobirea noastră, „și cari tot odată sînt folositoare pentru elementul maghiar”.

Pe când legile de învățămînt din era Deakiană conțin pentru toate naționalitățile dreptul absolut de a-și înființa și conduce în spiritul lor genetic ori-ce institute de cultură intelectuală, și obligă pe stat; „a îngriji ca sudiții de ori-ce naționalitate să se poată cultiva în limba lor maternă (Art. 44 din 1868, §. 17) — pe atunci era nouă pe unde poate închide scoalele române, ear' unde nu le poate în-

chide, le preface în scoale maghiare sau maghiari-sătoare.

Pe când legea despre învățămîntul public din scoalele populare (Art. XXXVIII din anul 1868) concede bisericilor recunoscute de autonome a-și regula, administra și conduce ele independent prin factorii săi scoalele sale și rezervă statului numai dreptul de suprema inspecțiune (főfelügyelet §. 14) precis definit; pe atunci legile relative la învățămînt din era nouă conced organelor guvernului un drept foarte larg, aproape nelimitat, de ingerință în regularea, administrarea și conducerea afacerilor scolare ale confesiunilor. Astfel art. XXXVIII din 1868 prescrie numai, ca în scoalele populare confesionali să se propună cutari obiecte neîncunghiurat de lipsă pentru cultura intelectuală și morală a populațiunii (§. 11 pt. 3.), și lasă toate ulterioarele dispozițiuni în acest merit la competența bisericilor autonome (§. 11)!

Față de aceasta legea din era nouă despre autoritățile scolare (Art. XXVIII din 1876) dă organelor guvernului dreptul de a supraveghia (felügyel), în ce estensiune se propun în scoalele populare confesionali singuraticile obiecte (§. 5, pct. 3, lit. b) și din ce manuale (ibid. lit. a); ear' art. de lege XVIII din anul 1879 impune scoalelor populare limba maghiară, ca obiect obligat de învățămînt și dă organelor guvernului dreptul de controlă (ellenőrző §. 6) în privința acestuia.

În special prescrie această lege, că în comunele cu locuitori maghiari și nemaghiari să se aplice deja de acum numai atari învățatori, cari sînt capabili a propune limba maghiară (§. 3 alinia ultimă), ceea ce instrucțiunea ministerială ddt 29 Iunie 1879, Nr. 17284 de sigur din greșală de condeiu o explică astfel: că respectivul trebuie să fie capabil a propune unguresce (magyarul tud és e nyelven tanítani is képes § 9 alinia 2; kik magyar nyelven beszélni, írni és tanítani tudnak §. 18 al. 2.)

Tot această lege autorisează pe ministrul de instrucțiune publică a regula dînsul prin ordinațiunea instrucțiunea în limba maghiară în scoalele comunale (külön rendeletben szabályozza §. 4) fiind ordinațiunea dînsului în ce privesce numărul pe săptămână a oarelor de propunere de a se considera (szem elött tartani) și la compunerea planului de învățămînt pentru scoalele (nemaghiare) confesionale. Prin ordinațiunea sa mai sus citată dl ministru a și esmis un „plan de învățămînt pentru scoalele populare nemaghiare”, în care la scoalele cu un învățătoriu prescrie pentru limba ma-

FOIȚA.

Cristian Waldo

sau
CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus din franțozesce de E. B.)

(Urmare).

— Păzește-te de suprindere. De asta mă tem eu; eu nu mai pot sta pe loc! De când mi-ai spus de un copil, răpit în secret dela danneman... de un copil cu degetele făcute ca ale dtale...

— A! dîse Cristian, poate că am visat de toate aceste și să le lăsăm. Eu vîd pe bietele mele marionete în fundul cutiei lor; am să le fac să vorbească pentru ultima sau penultima dată, căci aceasta este lucrul cel mai real și cu minte din reflecșiunile mele de astăzi, domnule Goefle. Eu părăsesc buffoneriile și iau ciocanul minorului, sęcurea lucrătorului sau biciul de călătorie a țăranelui strein. De toate celelalte rid! Ce-mi pasă, dacă sînt fiul unei silfe amabile sau a unui iarl blăstemat! Eu am să fiu fiul lucrărilor mele și n'am să-mi frămînt creerii pentru un rezultat așa simplu și așa logic.

— Bine, Cristiane, bine! esclamá dl Goefle. Îmi place a te auți vorbind așa; dară, eu am idea

mea: eu o păstrez, eu o examinez, eu o nutresc... și acuma am să-i dau aer proaspăt. Se poate că ideea aceasta este absurdă; mă duc la Stenson am să i storc secretul; de astă-dată sciu, cum am să-l prind. Cel mult într'un ceas m'am reintors și apoi mergem împreună la castel. Am să observez pe baronul, am să mă duc la el, să aflu ce vrea dela mine. El se crede viclean: eu am să fiu mai viclean decât el. Așa este, curagiu! La revedere, Cristiane. — Aid, Nils, luminează-mi. — A! veți Cristiane, eacă jupânul Puffo, precum mi se pare.

Dl. Goefle se întelni în adevăr cu Puffo.
— Ce, tu ești! dîse Cristian cătră servitorul său. Te simți mai bine astăzi?
— Mă simt foarte bine, stăpâne răspuse Livornezul în ton mai dur decât de obicei.
— Ei, apoi la lucru, băiete! noi n'avem o minută de pierdut. Avem să jucăm Nunta Nebuniei, piesa, ce o scii mai bine, ce o scii de rost; tu n'ai nevoie de repetiție.

— Nu, dacă nu vei face prea multe înnoiri.
— De asta n'ai să te îngriesci; eu am să mă țiu de replici, fi lîniscit. Du-te în grabă cu măgarul și cu bagagiul la castelul nou: pune teatrul în picioare și așează decorațiunile. Stăi, am ales: ia pachetul acesta; eu îmbrac persoanele și viu îndată. Dacă va fi de lipsă să cetim piesa, avem acolo timp. Tu scii, că publicului ales îi trebuie un sfert de ceas până se așează și se lîniscete.

Puffo făcu căți-va pași să iasă apoi se opri ezitând. Iohan, ținîndu-l prins fără voia sa în Stollborg, îl întăritase prin vorbele sale în contra stăpânului său și Puffo se grăbi a începe gâlceavă cu dînsul; dară el îl scia îndemănat și resolus și se poate că, într'un unghiu foarte neexplorat a suflului său dur și corupt, se mai afla un simțemînt de afecțiune involuntară pentru Cristian. El totuși prinse curagiu.

— Eu mai am ceva, stăpâne Cristiano, dîse el; ași vrea să sciu, ce prost ți-a ajutat asară la marionete?
— A! A! asta te neodihnesce? Eu credeam că tu nici idee n'ai că, asară a fost o reprezentație?
— Eu sciu, că a fost una și că eu n'am ajutat!
— Și scii bine aceasta?
— Eu am fost cam beat, dîse Puffo ridicându-și glasul, o mărturisesc; dară astăzi mi s'a spus adevărul, și eu îl sciu.

— Adevărul! dîse Cristian ridînd; nu ți s'a spus că eu l'am ascuns de Escelenția Voastră? Eu n'am avut onoarea a te vedea astăzi și de o ași fi avut, n'am să-ți dau samă...

— Eu vreau să sciu, cine a cutezat să se atingă de marionetele mele?

— Marionetele dtale? îți uiti că marionetele sînt ale mele; ele îți vor spune; întreabă-le.

— Eu n'am nevoie a le întreba, ca să sciu că un individ și-a permis a mă înlocui și a căpăta doară salariul în locul meu.

ghiară șeptesprezece din 32 de oare pe șeptemână, ear pentru gramatica limbei materne (id. e. române) două oare; la cele cu doi învățatori prescrie pentru limba maghiară 29 din 56 (pentru gr. limb. materne 5); la trei învățatori prescrie pentru limba maghiară 36 din 78 (limba maternă 7) etc., — și a îndatorit pe inspectorii reg. comitatensi de scoale de a ordona (elrendelni) ca mai ales limba maghiară să se propună cel puțin în numărul de oare acolo prescriș (különösen a magyar nyelvet tanítsák legalább is az abban (tantervben) kiszabott órákon §. 11 l. c.)

Legea despre scoalele medii (Art. XXX din 1883) va fi încă prospetă în memoria on. cetitori. Cine nu cunoaște spiritul și scopul ei?

Astfel sunt legile erei nouă, și astfel de instrucțiuni se dau spre executarea lor. Cum se îndeplinește apoi aceasta din partea „celor mai mici” — o sciu onorații nostri cetitori din casuri speciale amintite în acest diariu. Auzim, că unele autorități comitatense au mers așa departe, încât pretind ca actele referitoare la alegerile de învățatori dimpreună cu documentele acestora să se subscearnă lor înainte de întărire din partea autorității supreme eclesiastice, și că amenință la cazul contrariu cu destituirea prin brachiu a învățătorilor.

Auzim mai departe, că în timpul din urmă s'au aflat inspectorii regesci comitatensi de scoale, cari umblă din sat în sat și promit învățătorilor dela scoalele române confesionale remunerațiuni în bani, dacă vor retrage oarele prescrișe pentru alte doctrine și le vor folosi spre propunerea limbei maghiare —! Unde trebuie argumente mai clari în aceea privință, că scopul propriu al erei nouă nu e cultura, ci slăbirea elementului român? și cine mai poate dubita, că „fînd în contra noastră justificate ori-ce mijloace” după doctrina dlui Kemény, avem a ne aștepta la aceea, ca să fim proscriși în patria noastră?

Judece față de atari fapte ori-ce om nepreocupat: cine e elemetul distrugătoriu în stat?

Revista politică.

Sibiu, în 19 Octomvre.

Comisiile delegațiunilor prelucră materialul pentru ședințele publice. În comisia pentru externe a delegațiunilor austriace ministrul de externe Kálnoky la întrebarea lui Clam Martinic a răspuns, că raporturile monarhiei stau bine cu toate statele europene, fără nici o excepțiune. Cu această ocaziune a revenit special asupra Rusiei, la adresa căreia în comisia delegațiunii ungare a dis, că la cas de un atac, nu ne va afla singuri, și a accentuat că și cu Russia stăm foarte bine. În Rusia încă simt oamenii necesitatea păcii, și aceasta nu numai guvernul, ci și populațiunea întreagă. Ce privește referințele cu Germania ministrul accentuează, că ele sînt asigurate, căci ele nu se bazează numai pe înțelegerea fără rezervă a guvernelor, ci tot odată au intrat și în consciința popoarelor din ambele imperii.

Camera română s'a întrunit Sâmbăta trecută și s'a ocupat cu verificarea alegerilor. Ședința procisimă a fost anunțată pe Luni.

În Bulgaria se întemplantă lucruri neașteptate. Se vede, că influența Rusiei scade pe și ce merge, cel puțin lucrurile întemplate de curînd acolo ne fac să credem aceasta.

Generalul rus în armata bulgară Lessoyay, și căpitanul Polsikof fără rechemări de către țarul Rusiei și ei porniră fără a avisa pe principele Alexandru. Această măsură a produs mare turburare în Bulgaria. Guvernul bulgar a rechemat în patrie pe toți oficerii bulgari, cari se află în Rusia prin scoli militare și pe la regimente.

Principele a chemat la sine pe toți oficerii ruși, care fac parte din suita sa militară și le a mulțămît de servicii. Totodată a provocat pre colonelul Redigher, gerant al ministrului de resboiu, să-și dea dimisia. Acesta n'a voit să se supună ordinului principelui sub cuvîntul, că pentru el e decisiv numai ordinul țarului. În urma acesteia principele l'a destituit și i-a intimat ordinul de a părăsi ministerul, căci altcum îl va aresta și trimite la frontieră.

Acestea au produs mare mișcare în toată Europa.

Diarele din Berlin nu sînt de acord în apărări. Pre când guvernamentalul „Nord d. Allg. Zeitung” reproabă pașii principelui, care prin provocarea bruscă făcută țarului poate escita represii din partea acestuia, pe atunci „Nationalzeitung” laudă ținuta principelui, căci ea dovedește emancipare de sub influența rusească.

Diarele dela noi încă sînt încântate de cele petrecute în Bulgaria. „Pester Lloyd” se bucură de această întemplantă. Deducțiunile ei culminează în temerea, că deși Bulgariei i-a succes a alunga pe oficerii ruși, nu i va succeda a alunga intrigele rusesci. El voiesce nici mai mult nici mai puțin ca isgonirea Rusiei din peninsula balcanică: „Între noi și teritoriul puterii rusesci nu există zonă neutrală. Cu privire la aceasta monarhia nu poate ceda nici cât e negru sub unghie, chiar când ar sta în fața Rusiei numai cu puterea sa proprie. Declarațiunile din zilele din urmă în delegațiunile ungare însă cuprind în sine chizeșia, că în păstrarea păcii europene monarhia nu este izolată numai de sine, de unde inevitabila datorință, că monarhia trebuie să și întoarcă toată atențiunea spre Orient.

Limbajul acesta este destul de categoric. Numai puțin categoric este și „Pesti Napló.”

Terenul pierdut de Rusia în Orient îl ocupă acum Austro Ungaria. „Dunărea e a noastră, în porturile dunărene bulgare noi avem interese mai multe. Nu vom ocupațiuni, dorim sincer libertatea Bulgariei, nu ca muscanii. De bună seamă și Bulgaria va urma Serbiei și Valachiei (Olahországak).

Aceste sînt conlusiile finale ale diariului „Pesti Napló.”

E curios a vedea acum un diariu, care pretinde, a fi serios, vorbind de dragostea pentru libertatea Bulgariei, dragoste afectată și față cu România, după ce în rîndurile de mai sus tot din dragostea pentru aceste țeri Dunărene esclamă cu emfază: „Dunărea e a noastră.”

Despre raporturile dintre Bulgaria și Rusia, eată cum scrie și diarul din București: „Telegraful”

Lucrurile nu merg tocmai bine în Bulgaria; ba am pute dice chiar, că ele merg rău. Incurcăturile, ce Rusia voiesce a crea pe fie care și principelui Alexandru, dovedesc că ea este nemulțămîtă de dînsul. Și această nemulțămire nu a putut să fie provocată de alt-ceva, decât de faptul că principele Alexandru s'a scuturat de jugul dictatorial al generalilor ruși.

Învrășbirea dintre Rusia și Bulgaria are o mare însemnătate, ori din care punct de vedere am lua-o. Până aci Rusia credea, că are în principatul bulgar o avan-gardă, cu care să-și poată reîncepte campania sa de cucerire în Orient. Se vede însă, că Germania și Austria au știut să arete principelui Alexandru adevăratele intențiuni ale guvernului din Petersburg și să-și facă a renunța la o protecțiune, ale cărei bine faceri principatul bulgar nu le a cunoscut încă de aproape patru ani de zile, de când există. În schimb însă a avut ocaziunea să cunoască, până unde poate merge despotismul rus. Lucrurile însă s'au incurcat și mai mult prin măsura luată de principele Alexandru de a congedia din armata bulgară pe oficerii ruși și de a rechema pe oficerii bulgari, cari se află în Rusia, fie în serviciul militar, fie prin scoale. Masca a cădut de tot. Ostilitate pe față contra Rusiei, care după ce a pierdut acum un an pe Serbia, pierde în anul acesta și pe Bulgaria. Aceste două lovituri, pe care monarhiele aliate din centrul Europei le-au dat într'un chip indirect colosului dela nord, dovedesc că Germania este hotărîtă cu ori-ce preț a nu lăsa pe Austria în prada panslavismului, Ori-ce s'ar mai dice, este netăgăduit lucru, că Rusia a fost pusă astăzi în respect de marele cancelar și simte pe fie-care și fugindu-i de sub picioare un tărîm, pe care îl credea câștigat.

Serbia, Bulgaria și în cele din urmă și Turcia i-au scăpat pe rînd pe rînd din ghiare cu toată dibăcia cu care părea până la o vreme că a știut să-și întindă mreșile sale. Nu mai vorbim despre noi, față cu care a știut să și plătească recunoștința luându-ne Basarabia. Afară de acestea nici în intru nu-i merge Rusiei tocmai neted. Nihilismul a scos din nou capul și luptă mereu spre a dobîndi acele libertăți pentru care au murit atîta tineri, pe când alții zac prin temniți sau prin pustietățile Siberiei.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Roman”.

De sub goronul lui Horea, 12/24 Oct. 1883. Onorată Redacțiune! Ați binevoit a lua notiță în nr. 118 al „Tel. Rom.” despre moartea neașteptată, a fostului deputat dietal: Sigismund Borlea, bărbat destul de stimat și cunoscut, nu numai la poporul nostru românesc din Ungaria și Transilvania, ca un anteluptătoriu pentru câștigarea drepturilor politice — ci și la regimul și poporul maghiar, căruia în dieta țerei de multe ori i-a spus păcatele și rătăcirea, în carea se află față de români.

De vre-o 3 ani Borlea a trăit retras, în locuința din Baia de Criș, și amăgit în sufletul său pentru tractarea vitregă a poporului român, din partea șovinistilor Unguri, nici nu mai lua parte la afacerile publice. Un fel de pesimism îl cuprinsese. Și nici nu e mirare a fi cineva pesimist, când vede adese luptele cele mai drepte pierdute.

În 23 Octomvre a. c. a fost înmormîntarea lui Borlea. Poporul Zarandean a alergat din toate părțile spre a-i da ultimul tribut de recunoștință.

Pe la oarele 3 postmeridiane peste 1000 de oameni, bărbați, femei, inteligență și popor s'a adunat la locuința defunctului. Amici și cunoscuți de

— Când a fost asta? fost-ai dta asară în stare a dice o vorbă?

— Ar fi trebuit să cerci sau să mă însciințezi.

— Este o lipsă de considerație, o mărturisesc, răspunse Cristian cu nerăbdare; dară eu am făcut aceasta, ca să resist ispitei a te înfrunța cum meriți pentru beșia dtale.

— Să mă înfrunți! esclamă Puffo, înaintînd spre el cu aer amenințator. Așteaptă numai! Na!

Și în același moment el repeși spre capul stăpînului său o marionetă în formă de măciucă. Arma era comică, însă nu mai puțin periculoasă; capul lui burattino era din lemn foarte vîrtos, ca să reziste bătăilor de pe scenă. Ținînd figura de haine și făcîndu-o să sboare ca o îmblăcie, Puffo, în mânia sa, putea și voia poate să spargă craniul protivnicului său. Cristian prinse marioneta în sbor și, cu cealaltă mână prinse pe Puffo de gât și îl trînti la pămînt.

— Beșivule blăstemat, îi dise el ținîndu-l sub genunchi, tu ai merita o bătaie bună; dară îmi este scărbă să te bat. Du-te, eu nu mai am nevoie de tine și să nu mai aud nici când ceva despre tine. Eu ți-am plătit șeptemâna dinainte și n'ai să capeți nimic, dară, de cumva ți-ai beut deja paralele am să-ți mai dau ceva, ca să poți merge până la Stockholm. Scoalâte și nu te încerca la ceva rău, sau te sugrum.

Puffo, miuit încâtva, se sculă în tăcere. El nu era natură de ucigaș. El era umilit și posomorît. Poate că simțea nedreptul său; însă el totuși avea o preocupățiune, ce uimi pe Cristian: el adună vre o câteva piese de aur, ce tocmai îi cădura din șerpar și se împrăștiară pe podile.

— Ce-i asta? dise Cristian prîndîndu-l de braț. Bani furați?

— Ba nu! esclamă Livornezul ridicînd mâna cu un gest eroic și tot-o-dată burlesc, eu n'am furat aici nimic! Banii aceștia sînt ai mei, i-am căpătat!

— I-am căpătat, fiind că cineva a vrut să mi-i dea. Aceasta nu privesce pe nimenea.

— Cine ți i-a dat? Nu doară...

Cristian se opri, ținîndu-se a trada bănelile ce era mai cu minte a le ascunde.

— Du-te, dise el, dute în grabă; căci, decumva aflu, că tu ești ceva mai rău decât un beșiv, te omor pe loc. Du-te și să nu te mai ved, sau vai de tine!

Puffo, iuspăimîntat, se retrase îngrabă. Cristian, ca să-l țină la o distanță oare-care, puse mâna pe latul cuțit norvegian al maiorului. Aspectul acestei arme teribile ajunse a inspăimînta pe țiganul, ce se temea să nu-i ea Cristian aurul său, ca să cerce după izvorul acestei bogății neexplicate.

Livornezul ieși foarte nehotărît din pavilion.

Iohan, esagerînd une-ori în mod arbitrar intențiunile secrete ale baronului, nu-i dase banii tocmai, ca să facă ceea ce Puffo numia în stilul său nu fără teamă, o festă rea, ci ca să-l hotărască a se ține la o parte, când stăpînul său ar fi provocat și tras într'o gâlceavă oare care. Iohan îl spionase, el aflase prin el, că Cristian este iute și curagios. El îi dase să priceapă, fără a compromite pe baron, că Cristian a displăcut în castel unei persoane foarte puternice și că a găsit în el un spion francez, o persoană periculoasă și a. d. Puffo n'a înțeles minciuna aceasta, fiindcă nu era înțelesul de grosolană pentru el. Ceea ce Puffo a înțeles, era aurul din buzunarul său. Inteligența sa se ridicase până la conlusiunea următoare: „Dacă mi se plătesce, ca să nu fac nimic, mi se va plăti cu mult mai bine, pentru ca să fac ceva”. El se hotări dară a face ceva: el credea a găsi pe Cristian fără arme și fără neîncredere: curagiul îi lipse și încâtva și scelerimea. Cristian era așa de bun, încât tremura mâna miserabilului: acuma, fiind învins și umilit, ce avea să facă?

Pre când Puffo făcea reflecșiunile aceste, încât era capabil a le face, Cristian emoționat și obosit mai mult în privința morală decât în cea fizică, se aședase pe geamantanul său, adîncit în visuri melancolice.

— Tristă viață! își dise el, privind mașinalmente spre marioneta întinsă pe podile, ce tocmai

ai defunctului au venit din depărtare spre a-i dice cel din urmă „adio“. Ne-a surprins mult vedând în giurul sicriului, și o mulțime de maghiari, și încă chiar și pe inimicii de moarte ai repausatului. Se vede, că moartea complanează divergențele.

Serviciul funebral l-au îndeplinit 15 parochi, îmbrăcați în ornatele bisericesti, în frunte cu administratorul presbiter Georgiu Părau.

Pe la oarele 4 p. m. carul funebral, cu rămășițele pământesti ale defunctului, a plecat către cimiteriul bisericeii din Cebea. În giurul sicriului erau 14 indiviđi purtând lumini mari de ceară; ear înainte a acestora — pe de laturi la 20 inși purtau torțe. În frunte erau 12 studenți dela gimnasiul din Brad, cari au cântat funebralele.

Acestora urma preoțimea. În urma sicriului venia, veduva socie, fiica defunctului, cu fiitoriul ginere Dr. Magdu, și o mulțime de inteligență și popor.*) Ajuns întreg conductul la biserica din Cebea, sub goronul lui Horea, s'a finit serviciul de înmormântare îndatinat.

Părintele administrator, Georgiu Părau ținu cuvântarea ocașională. Densul în liniamente generale a descris pierderea, ce a îndurat poporul român, prin mutarea la cele eterne a dibaciului luptătoriu Borlea.

De asupra mormântului, carele este săpat lângă al nemuritoriului martir: Avram Iancu, a rostit o vorbire avocatul Petru Truța din Baia de Criș. Mi permit a vă comunica cuprinsul acelei vorbiri rugându-vă a o publica — dacă e posibil. — Eată cuprinsul:

„Veniți gentili frați în doliu, spre a aduce omagie recunoștinței asupra osēmintelor reci, astrucate în acest sicriu; căci ele sânt rămășițele și prețioasele umbre ale bărbatului preemeritat, sdruncinat în luptă pentru independența, libertatea și egala îndreptățire a poporului nostru românesc.

„Dar ce lauri de recunoștință! Atunci, când la timpul cuvenit devotamentul său ne a chemat spre a ne împlini o scumpă dotorință cătră scumpa noastră națiune, și spre a ne întinde simbolul nostru de recunoștință; ne-am uitat de noi înșine, de demnitatea națională pentru care el totdeauna s'a luptat; și meritele lui nu le-am știut aprețui!**) Dar se nu mai reamintesc!

„În acest moment stăm uimiți cu inimile întristate înainte a acestui cociug, și pentru ce? mă veți întreba. Pentru că el conține, și ne a răpit pre premergătoriu și unul dintre cei mai bravi eroi în luptă pentru drepturile poporului său, și unde se aflăm basa acestor omagie de recunoștință? Nicări decât în fapte împlinite. Istoria poporului românesc și va imfrumseța paginile cu faptele unui Sigismund Borlea în luptă politică pentru fericirea poporului românesc.

„Sântem convingși și istoria ne va învăța pre noi și pe următorii nostri și ne va da doveđi destul de clare despre simțiu de credință neclătită,

*) Sicriul era acoperit de cununi, între care voiu aminti, cea cu inscripțiunea: „Lui Sigismund Borlea, Românii Zarandeni“ și cea cu inscripțiunea: Lui Sigismund Borlea, amicii din Deva“.

**) Alusiune la alegerea de deputat dietal în 1881, când Borlea a căđut fiind corupți vre-o 7 preoți, câțiva notari, și alegători, cari votară pentru ungar.

despre devotamentul acestui bărbat pentru binele și fericirea poporului său.

„Nu de mult l vedurăm pe el în funcțiunea de protonotar al fostului comitat Zarand, în care calitate în timp de 14 ani cu tot deadinsul și cu toată nisuința era pentru organizarea acestui district corespundătoriu spiritului timpului și cu considerare deosebită la îmbunătățirea stărei materiale și spirituale a acestui popor.

„Nu de mult l vedurăm ca reprezentant în camera reprezentativă, luptându-se fără șfală și fără oboseală pentru principiile salutari: libertate, egalitate, frățietate și pentru drepturile naționali ale poporului său.

Nu de mult l vedurăm pre el în reprezentațiunile bisericesti, scolari, și comitatense, luptându-se cu spada a mână pentru constituțiunea bisericeii noastre naționali, pentru ridicarea și promovarea cauzei scolari între popor — și pentru organizarea administrațiunei pre bazele legali și de drept.

„În toate aceste lupte spada lui a fost cea mai onorifică și virtuoasă, respectată și recunoscută chiar și de inimici: — era spada dreptului și a dreptăței, spada unui caracter firm devotat patriei și poporului românesc.

„Și în urma atâtor lupte continue, eată respłata destinată, de mult secreta creațiune! El astăzi cu inima frântă întră în recele morment, fără respirațiune și fără ca oare când se se poată bucura de fructele neîntreruptelor sale lupte pentru patrie, națiune și poporul românesc.

„Sigismund Borlea, bravul anteluptătoriu ađi nu mai este; O! dar ne rămâne numele de o pie memorie pentru eterna istorie a poporului său românesc, eară faptele lui ne vor servi de exemple vii, de virtute națională, pentru noi toți, cari vom avé a-l urma.

„Fie dar, ca memoria și faptele demnului bărbat, Sigismund Borlea, se ne servească de indemn a ne întări spiritele și credința în luptă pentru fericirea patriei și a neamului nostru românesc.

„Ear tu, spirite fericit, care după vieața ta decorată cu laurii recunoștinței ne-ai lăsat în lacrimi de durere, treci cu omagie noastre de recunoștință la viața cea eternă, unde vei întâmpina umbrele confrăților tēi: Stefan, Michaiu Vodă, și a unui Iancu — du-le și lor voicasa scire, că poporul, pentru care voi v'ați luptat cu devotament, în mijlocul luptelor pentru esistența națională, încă mai viează.

Odičnesce în pace! căci noi cu repețiunea numelui tēu cu piatate, vom ruga preatot Puternicul, ați face odichnă eternă!

Correspondentul.

Varietăți.

*) (Personalia.) Escelenția Sa P. Archiepiscop și Metropolit Miron Romanul cu trenul de Marți la 2 oare s'a reñtors în mijlocul nostru.

*) (Himen.) Duminecă în 16 a lunii curente ș'a serbat cununia sa dl Adam Groza cleric absolut cu dșoara Maria Popovici în comuna Ocoliișul mare.

*) (Concert) se va arangia din partea reuniunei de lectură română din Timișoara pentru scopuri culturale în 10 Noevrest. n. 1883 în sal'a dela bereria (Fabrikshof)

Programa Concertului.

Câteva cuvinte de deschidere rostite prin președintele reuniunei.

1. „Moara dintre stânci“, (Die Felsenmühle,) uvertură de C. G. Reissiger, pentru piano cu 4 mâni, executată de doamna Opriș și domnișoara Jurma.

2. Aria din Opera „un ballo in maschera“, cântată de domnul N. Popoviciu.

3. Sonata. Op. 9 de Alesandru de Moesonyi, Andante, Scherzo, executată pe piano și violină de domnia C. Gaszner și M. J. Nováček.

4. a) „Nu ești iubit“, de J. Vasilescu b) „Dorul“ de Chiricescu. c) „Változatok“, de Andreiu Kovács, cântate de Miscovits Ferenczy.

5. „Luntrașul“, de Schiepek, cor de dame și bărb.

1. „Marche solennelle“, pentru piano și harmonium, de E. Ketterer, executată de doamna Páldi și domnul Kármász.

2. Aria din opera „il barbiere di Seviglia“, de Rossini, cântată de doamna Miscovits Ferenczy.

3. „Ilustrațiune romană“, după teme naționale compusă pentru ocașiunea aceasta de Ch. R. Kárász, executată pe piano de doamna Opriș.

4. a) „Codru verde“, b) „Sequidilla“, de G. Dima, c) „Dor de răsbunare“ dn G. Cavadia, cântate de domnul N. Popoviciu.

5. „B-dur Trio“, pentru piano, violina și celo, de A. Rubinstein, executat de domnia C. Gaszner, M. J. Nováček și E. Gerger.

6. „Sinaia.“ horă de Ventura și Porumbescu, cor de dame și bărbați.

După concert va urma joc.

*) (Un nou fel de duel american.) Așa e lumea. De se găcesce ceva nou în felul său, ceva nou estravagant, apoi oamenii s' dedați a'l porecli „american“. Așa și cu feliiu asta de duel, despre care poate că chiar americanii nu știu nimic. Eată regulele duelului: se pregătesc două țigări, dintre cari una curat de tutun, ear cealaltă se infundă cu dinamit. Duelanții trag câte una dintre țigări și fumează. Pe care'l ajunge apoi soartea cu țigara de dinamit — i sare capu în aer.

*) (Un virtuos de șach.) D. Blackburne, vestitul invingător de șah dela Londra, a jucat în ăilele aceste în City Schach-Club 21 partie de șah, fiind cu ochii legați; și a căștigat 19, ear 2 le-a făcut remis. Desteritatea aceasta și siguranța memoriei, despre care dovedesce faptul acesta ne mai pomenit, produseră o admirațiune generală.

*) (Pesta bovină.) În comuna Rediu și Paltiniș din județul Dorohoi s'a ivit — precum ne anunță jurnalele din România — pesta bovină. S'au luat măsurile necesare din partea forurilor militare respective spre împedecarea estinderei acestei epidemii. — despre care se ăice, că s'ar fi importat din Basarabia.

Posta Redacțiunei.

Domnului I. P. în B. Interesarea Dtale pentru școală și servescce spre onoare. Vom face întrebunțara de cele arătate de dta la locurile competente.

Loterie.

Mercuri 31 Octomvre n. 1883.

Sibiu: 83 58 81 72 32

Bursa de Viena și Pesta.

Din 30 Octomvre n. 1883.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	119.50	119.—
Renta de aur ung. de 4%	87.05	86.50
Galbin	5.70	5.70
Napoleon	9.55	9.52
London (pe polița de trei luni)	120.05	119.95

era să-i spargă craniul. Tristă societate cu oameni fără creștere! și totuși acuma, ca nici când, am să se mă dedau la aceste: de oarece voiesc să întră în ultimele clase a poporului, din care, pe semne, am ieșit, înzadar m'am încercat a mă despărți de el, de bună seamă voiu fi adeseori silit a-mi apăra dreptul prin forța pumnalului, în contra cutărora nature grosolane, ce nu se pot convinge prin blândetă și prin simțemēt. O Jean-Jacques! prevădu-ta-i tu aceasta pentru Emil al tēu? Nu, fără indoi-ală, și totuși au năvălit cu petre asupra ta și te-au scos din modesta ta cășcioară, te-au silit să părăsesci viața dela țeară, pentru că nai știut să însufii frică acelora, ce nu te au înțeles!

„Ei bine, cine ești tu, tu care era să mă uciđi? ăise Cristian vorbind tare de astădată, ca să-și dea avēnt, și ridicând marioneta, ce zăcea cu fața la pământ. O, Joe, tu ești sērmanul, dragul meu Stentarello! tu, favoritul meu, protegeatul meu, servitorul meu cel mai bun! tu, cel mai bătrēn din trupa mea tu cel pierdut în Paris și găsit așa miraculos pe cărările Boemie! Nu, nu se poate, tu nu mi-ai fi făcut nici un rău, mai curēnd te ai fi întors cătră uci-gași. Tu ești mai bun decât mulți din marile aceste marionete proaste și rele, ce pretind a aparținē speciei omenesci și a căror inimă e mai tare decât capul. Vino, sērmane și iubite amice, vino, să-ți puu un guler alb și să-ți periu hainele tale acoperite de colb. Eu îți jur, că pe tine n'am să

te părăsesc!... Tu ai să călătorești împreună cu mine în taină, ca să nu faci să ridă oamenii cei serioși și îți va fi urit când nu vei mai vedē luminările lampei, noi avem să povestim împreună; eu am să încredințez suferințele mele, dragălașul tēu suris și ochii tēi scilpitori imi vor aminti nebuniile trecutului meu. . și visurile de amor, incolțite și dispărute în ăidurile întunecoase din Stollborg!

Un ris de copil făcu pe Cristian să se întoarcă: era dl Nils, care intrase pe vērțul degetelor: el sărea de bucurie și bătea în palmi la vederea mario-netei, ce se mișca ca și când ar fi vie, între degetele agile ale lui Cristian.

— O! dă mi acest mic bărbat frumos mie! esclamă copilul entusiasmāt: dă-mi-l pentru un moment, să mă joc cu el!

— Nu se poate, ăise Cristian grăbindu-se a arangea toaleta lui Stentarello; micul meu băiat nu se joacă decât cu mine și apoi nici n'are timp. Nu vine dl Goefle?

— O! lasă-mă să vedē toate acestea! replică Nils aruncând transportat o privire zăpăcită în cutia, ce Cristian tocmai o deschise, unde scilipeau pēle-mēle peste olaltă pēlăriile galonate, săbiile, turbanele cu penē și coroanele de mărgele a lunei sale în miniatură. Cristian cercă a se scăpa de Nils cu blândetă: copilul însă era așa lacom în dorința sa a pune mâna pe minunile aceste, încāt Cristian fu nevoit a i vorbi dur și a i face ochi nari, ca să-l

oprească a năvăli asupra actorilor și vestmintelor lor. El începu apoi a bufni și se puse la masă ăicēnd, că are să se plângă dlui Goefle, că nimenea nu vrea să se joace cu el. Mătușa sa Gertruda i-a promis, că are să-și petreacă în călătorie, și el nu-și petrece nici într'un chip.

— Dară eu rid de tine, uriciosule! ăise el cătră Cristian făcēnd grimase; eu știu face corăbii frumoase de hârtie și tu n'ai să veđi, ce am să fac!

— Bine, bine! răspuse Cristian, care, socotind la ajutorul dlui Goefle, continuă cu grabă costumarea figurilor sale; fă corăbii, băiete, fă multe și dă-mi pace.

Tot punēnd la pālării și la mantale pe capetele și pe umerii micilor sale personaje, Cristian privi spre pendulă și deveni nerăbdător nevedēnd pe dl Goefle venind. El voia să trimită pe Nils în grașd, ca să-l roage să se grăbească; Nils ședea busumfiat și se făcea, că n'aude.

— Numai, își ăise Cristian, de am avē timp să cetim piesa! . . . Nu știu, dacă am în memorie! Am avut atâtea alte grigi astăzi. . . Al eu am promis maiorului o scenă de vênătoare. . . Unde să o pun? Ori și unde! O intercalare, luată din scena lui Moron cu ursul, în Princesa de Elvida. Stentarello va fi eroul; el are să fie minunāt: . . . el va ridē de oamenii, cari ucid ursul prin roci. . . ca dl baron! Nu mai de n'ar fi luat Puffo piesa cu sine! . . . I am dat o a mână!

(Va urma.)

Nr. 236. [587] 1-3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III Cărpiniș în protopresbiteratul Abrudului, se deschide concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare a acestuia în „Telegraful Român“

Emolumentele împreunate cu această parohie sunt:

1. Cuartir în etagiul de sus al scoalei locale.

2. Folosirea cimiteriului, a unei livezi de lângă școală, și a unui loc de tîn din „Valea-Dăroaiei.“

3. Venitul stolar regulat, dela 160 familii, care toate la oaltă, dau un venit anual de 350 fl. care însă cu timp se mai poate urca.

Cei ce doresc a compete la această parohie, au de ași subscrerne petițiunile instruite conform statutului organic și Reg. pentru parohii la subscrisul până la termenul sus indicat.

Abrud, 11 Octomvre, 1883.

În conțelegere cu comitetul parochial din Cărpiniș.

Ioan Gall m. p.,
protopresbiter.

CONCURS [588] 1-3

Devenind vacante trei ajutoare de câte 40 fl. v. a. pe an, destinate învățăcelor români, cari se vor aplica la meseriile: de postovar, pălărier, mașinist, argăsitor, clopotar, faur, rotar și covrigar.

Subscrisul comitet publică următorul concurs:

Suplicele se se adreseze la subscrisul Comitet până la 1-a Decemvre a. c. provădate:

1. Cu estras de botez, din care se se vadă că suplicantul e român și posedă etatea de 14 ani.

2. Cu atestatul de școală, din care se se vadă, că a parcurs trei sau patru clase normale.

3. Revers dela părinții sau dela tutorii copilului, din care se se vadă că-l lasă să învețe cutare meserie.

4. O parie din contractul încheiat cu un Măestru din Brașov, din care se se vadă că suplicantul e așezat la una din meseriile de mai sus de cel puțin 15 zile.

Brașov 10 Oct. 1883.

Comitetul asociațiunii pentru spriginirea învățăcelor și sodalilor români meseriași.

B. Baiulescu, Dr. I. Bozocanu,
pres. secr.

Nr. 307. [589] 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. din Săsciori se deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

Emolumentele legate de acest post sunt:

Salariu anual 300 fl. v. a. cuartir și lemne.

Doritorii de a îmbrăca acest post au să se subștearnă petițiunile instruite cu documentele provădate în legile în vigoare oficiului protopresbiteral subsemnat până la termenul suspranumit.

Sebeș în 18 Octomvre, 1883.

Oficiul protopresbiteral gr. or. în conțelegere cu comitetul parochial.

Nr. 255 [564] 2-3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea următoarelor posturi învățătoresci în tractul Bistri-

ței se deschide prin această concurs până la 30 Octomvre a. c. st. v. și anume.

a) în Blașfalăul inferior cu salariu anual de 100 fl. v. a.

b) în Simotelnic cu salariu anual de 135 de fl. v. a.,

Cererile instruite conform legilor vigente sunt a se înainta la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

În conțelegere cu comitetele parochiale concerninte.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Bistriței.

Borgo-Dioseni, 26 Septemvre 1883

Ioan Buzdug m. p.,
adm ppresb.

Nr. 274. [580] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunii de capelan în parohia de clasa a III. Sibîșani lângă bătrânul și neputinciosul paroch se deschide din nou concurs în înțelesul Venerabilului ordin consistorial din 22. Martie 1882 Nr. 727 B. cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegr. Rom.“

Emolumentele împreunate cu această stațiune capelanală sunt 200 fl. val. a.

Doritorii de a se aplica la această stațiune au să se subștearnă suplicele instruite cu documente prescrise de legile în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul indicat.

Sebeș 1 Octomvre, 1883.

Oficiul protopresbiteral gr. or. în conțelegere cu comitetul parochial..

CONCURS.

Pentru stațiunea învățătorescă împreună cu cantoratul din comuna Păucea, protopresbiteratul Târnavei inferioare, se deschide prin această concurs până în 20 Octomvre st. v. a. c.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) Cuartir în casa închiriată pentru școală.

b) 4 care de lemne, din cari se se încăldească și școala.

c) Un jugăr de pământ.

d) Dela 80 familii câte o ferdelă de cucuruz à fl.—80 fl.

e) Dela 26 familii cu copii de școală câte o ferdelă de cucuruz à 1 fl.

f) Ca cantor dela 26 familii câte o ferdelă de cucuruz à 1 fl.—26 fl., și

g) Ca cantore terțialitatea din stolă circa 18 fl.

Cucuruzul se va plăti în 2 rate egale și anume în 1 Februarie și 15 August st. v.

Doritorii de a ocupa această stațiune au a se presenta în o Duminecă sau sârbătoare înainte de alegere spre a cânta în Biserică; ear' petițiunile instruite conform legilor și regulamentelor în vigoare a le așterne la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul sus arătat.

Dela Oficiul protopresbiteral gr. or. al Târnavei inferioare.

Deag 29 Septemvre 1883.

Daniil de Tamaș m. p.,
adm. prot.

[563] 3-3

Nr. 191. [578] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunii de învățătoriu la școala gr. or. din comuna Sebeșul de sus, protopresbiteratul Avrigului, se deschide concurs cu termen până la 25 Octomvre a. c.

Emolumentele împreunate cu acest post învățătoresc sunt.

1. leafa ficsă din lada comunală 140 fl.

2. lemne pentru încălțit, câte vor fi de lipsă.

3. cuartir liber în edificiul scoalei.

Doritorii de a ocupa această stațiune învățătorescă vor ascerne concursurile lor la subscrisul oficiu protopresbiteral al Avrigului până la termenul susindicat instruite cu documentele prescrise în sensul legilor în vigoare.

Avrig, 9 Octomvre 1883.

În conțelegere cu comitetul parochial gr. or. din Sebeșul de sus.

Oficiul protopresbiteral al tractului Avrig.

Vasiliiu Maesim m. p.,
adm. prot.

Nr. 212 [579] 3-3

CONCURS.

Devenind vacantă parohia gr. or. română din Bodia, de clasa III, protopresbiteratul Ungurașului, în urma decisiunii consistoriale ddto 14 Iulie a. c. Nr. 2294 B. prin această se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegr. Rom.“

Emolumentele:

1. Casă parochială cu grădina de 1 jugăr.

2. Porțiunea canonică, arătoriu și fînaț jug. 15, stângini 115.

3. Țilele de lucru, dela toată casa câte una.

4. Venitul stolar îndatinat.

Toate acestea după calculul sinodului parochial, respective al comitetului concurent, aduc un venit de 319 fl. 55 cr. v. a.

Doritorii de a ocupa această parohie au de ași subterne suplicele instruite amăsurat regulamentului pentru parohii în termenul pus subscrisului oficiu protopresbiteral, și concurenții au voie de a cânta și predica în intervalul Țilelor de concurs.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Fûzes Sânpetru, 11 Octomvre, 1883.

Oficiul protopresbiteral al tractului Ungurașului.

Petru Roșca m. p.,
protopresbiter.

Nr. 248. [566] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școala poporală gr. or. din Cămpeni, instituită cu trei învățători, se deschide concurs pentru toate trei posturile, până la 24 Octomvre a. c. st. v.

Emolumentele sunt:

câte 300 fl. pentru fie-care învățătoriu, care se plătesc în rate lunare anticipative, și câte un orgiu de lemne; directorile va primi încă una remunerațiune, de 50 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa aceste posturi au ași înștrui cererile, conform legilor din vigoare cu următoarele documente și anume:

1. că sunt români de confesiunea gr. or.

2. că au absolvat cel puțin 4 clase gimnasiale.

3. că au absolvat cursul pedagogic ori teologic.

4. că posed atestatul de calificatiune prescris de statutul organic.

5. că au pracsă cel puțin de un an, ca învățătoriu și în fine,

6. că au examenul prescris de lege și din limba maghiară.

Cererile astfel instruite sunt de a se subscrerne subscrisului oficiu protopresbiteral până la termenul mai sus indicat.

Comitetul parochial gr. or. di Cămpeni, din ședința ținută la 7 Octomvre 1883. în conțelegere cu

Ioan Gall m. p.,
protop. ca adm.

Nr. 277 [582] 1-3

EDICT.

Nicolau Ivan din Vulcan, comitatul Brașovului, a părăsit cu necredință de 5 ani pre legiuita sa soție Iuliana născ. George Neacșu tot din Vulcan, fără de a se sci locul, unde se află și de mai trăește, este prin această citat, ca în termen de trei luni dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea subsemnatului for matrimonial, căci la dincontră și în absența lui se va pertracta și decide procesul divorțial întentat asupra-i de cătră soția sa.

Brașov, 30 Septemvre, 1883.

Forul matrimonial gr. or. al protopresbiteratului Branului.

Nr 3874: 1883. civ [581] 1-3

Publicațiune.

Pentru începerea încrărilor de pregătire în obiectul de segregare în **Daia (Szász-Danyád)** și în special pentru regularea reprezentării, alegerei ingineriului și pregătirea preliminarului de spese se pune și de pertractare pe **18 Decembre 1883**, la 10 oare înainte de ameați **la casa judeului din Daia**, la care se invită părțile interesante cu observarea, că absența lor nu va impedeza ținerea pertractării.

Elisabetopole, 10 Octomvre, 1883.

Kelemen m. p.,
jude esmis.

Nr 3861 civ 1883 [577] 2-3

Publicațiune.

Pentru facerea preparativelor în afacerea segregării hotarului „**Balavásár**“, în special pentru regularea reprezentațiunii, alegerea ingineriului și preliminarul de spese se pune termen ziua de **3 Decembre 1883. 10 oare înainte de ameați** în comuna **Balavásár**, la casa judeului. Despre aceasta sunt avisați toți cei interesați, cu aceea observare, că absența lor nu va impedeza ținerea pertractării.

Elisabetopole, 30. Septembre, 1883.

Dela judele esmis de tribunal:

Kelemen m. p.,
jude esmis.

Turnătoare de clopote și de metal

a lui

Antonie Novotny

le recomandă pentru facerea de clopote nouă, pentru turnarea din nou a clopotelor sparte de toată mărimea, precum și pentru construirea a mai multor clopote în acord harmonic, oferind garanță pe mai mulți ani. Montate cu chivere (co-roane) de lemn, fer turnat și făurit; astfel construite, că după ce sunt usuate pe o parte se poată fi învêrtite cu înlesnire în ori-ce direcțiune, prin ceea ce se evită creparea lor.

Cu deosebire recomand

clopotele găurite și premiate

inventate de mine, care au un ton mai întins, mai puternic și mai adânc, ca cele de sistemul vechiu; un astfel de clopot în greutate de 300 punți egalează pe unul de 400 punți.

Recomand mai departe scaune de fer făurit pentru clopote solide și frumoase, clopote pentru orologiu sau discuri pentru oroloage și **toace** din metal, precum și toate celelalte articole de alamă și metal aparținătoare de această categorie, cu prețurile cele mai moderate. Se construiesc clopote și pe lângă plătirea făcută în rate.

Clopote dela 300 punți în jos, precum și stropitoare de mână se află totdeauna în magazin.

Pentru comande binevoitoare, care se efectuează solid și prompt se recomandă

Antonie Novotny.

[359] 9-10 Timișoara, Fabrică.